

Publikování v režimu Open Access

Tento pokyn prorektora se vydává za účelem motivace vědeckých a akademických pracovníků k aktivní snaze o rozšíření Open Access (dále jen „OA“) publikování a šíření vědeckých poznatků, a zároveň k dodržování etických a vědeckých norem při výběru publikačních médií. Vydáním tohoto pokynu se Univerzita Hradec Králové (dále jen „UHK“) snaží zajistit, aby došlo k podpoře otevřeného vědeckého výzkumu a sdílení vědeckých poznatků v souladu se snahou o zvýšení dostupnosti vědeckých publikací, a také s ohledem na dodržování etických a vědeckých standardů.

Článek I.

Obecná pravidla

- 1) UHK poskytuje podporu a povzbuzuje své vědecké a akademické pracovníky k publikování výzkumných prací v režimu OA.
- 2) Publikace v režimu OA jsou preferovanou volbou při vydávání výzkumných článků, monografií, konferenčních příspěvků a dalších vědeckých prací.

Článek II.

Vědečtí a akademičtí pracovníci

- 1) Vědečtí a akademičtí pracovníci jsou motivováni k výběru renomovaných OA časopisů a nakladatelství, které splňují standardy kvality a integrity vědeckých publikací s cílem širší diseminace výsledků jejich výzkumu a vývoje a následného souvisejícího vyššího počtu obdržených citací takových publikací. Vyšší citovanost se dále odráží i v hodnotících kritériích např. u habilitačních řízení i řízení o jmenování profesorem, nebo akreditačních materiálech.
- 2) UHK od vědeckých a akademických pracovníků vyžaduje dodržování autorských práv třetích osob, přičemž prioritizuje využívání otevřených licencí, jako Creative Commons, a podporuje vědecký dialog a sdílení poznatků s celou komunitou.

Článek III.

Predátorské časopisy

- 1) UHK nepodporuje publikování v predátorských časopisech nebo nakladatelstvích, které nedostatečně dodržují etické a vědecké normy.
- 2) Základní charakteristiky predátorských časopisů jsou uvedeny např. na webových stránkách [Masarykovy univerzity](#), nebo [ČVUT](#). V případě nejasností je třeba otázku kvality cílového časopisu předem konzultovat s proděkanem pro vědu a výzkum dané fakulty.

Článek IV.

Finanční podpora

- 1) UHK poskytuje finanční podporu a technickou infrastrukturu pro zajištění OA publikací, včetně pokrytí publikačních nákladů u vydavatelství, která vyžadují poplatky od autorů, a i další podporu při archivaci vědeckých prací v otevřených repozitářích.
- 2) UHK je součástí projektu [CzechElib](#). V rámci tohoto projektu může čerpat volné tokeny, které umožňují publikovat v režimu OA bez poplatku „*Article Processing Charges*“ (dále jen „APC“). U vydavatelů, kde je počet tokenů omezený, podléhá jejich čerpání schválení. Aktuální přehled o volných tokenech je k dispozici na stránkách Oddělení pro Open Science ([Podpora OA na UHK](#)).
- 3) Kontaktní osobou pro přidělování volných tokenů v rámci CzechElib je určený pracovník Univerzitní knihovny. Ten kontaktuje příslušného proděkana pro vědu a výzkum dané fakulty a prorektora pro vědu, výzkum a transfer znalostí, zda s přidělením volného tokenu souhlasí a následně předá tuto informaci Národní technické knihovně.

Článek V.

Knihovna UHK

- 1) [Knihovna UHK](#) aktivně spolupracuje s vědeckými a akademickými pracovníky při identifikaci vhodných OA zdrojů a publikací, a poskytuje konzultace a školení týkající se EIZ, predátorských časopisů a vydavatelství a správy autorských práv a licencí.

Článek VI.

OBD

- 1) Informace o OA publikování zasahují také do Hodnocení výsledků výzkumných institucí. Vyplňují se do Osobní Bibliografické Databáze (OBD) a následně se odesílají do Rejstříku informací o výsledcích (RIV).

Článek VII.

Open Access v kontextu Open Science a výzkumných projektů

- 1) Z důvodu zajištění viditelnosti a dostupnosti výsledků projektů financovaných z veřejných prostředků a možnosti transparentního hodnocení dopadu jednotlivých programů na vývoj vědy, techniky a společnosti Evropská komise, ale i české grantové agentury (např. Technologická agentura ČR či Grantová agentura ČR) dlouhodobě prosazují poskytování otevřeného přístupu k výsledkům výzkumu. V některých programech na podporu výzkumu jsou zavedena pravidla upravující zpřístupňování publikací a výzkumných dat v režimu OA a hodnocení projektů probíhá podle otevřenosti publikací a nikoli např. podle impakt faktoru, a tedy jen predikce citačního ohlasu.
- 2) Jednou z povinností vyplývajících ze smlouvy mezi poskytovatelem a příjemcem účelové podpory je ujednání o způsobu správy dat (zhotovení a pravidelná aktualizace plánu správy dat) a informace o dostupnosti a způsobu šíření výsledků výzkumu a výzkumných dat v souladu se zásadou, že výsledky výzkumu a výzkumná data nejsou zveřejňovány pouze v odůvodněných případech.
- 3) Až jeden rok po ukončení podpory není nutné výzkumná data a jejich metadata zveřejňovat (délka odkladu se liší v závislosti na podmínkách jednotlivých poskytovatelů financí). Cílem odloženého zveřejnění a možnosti využít uvedených výjimek je zajištění rovnováhy mezi veřejným zájmem a oprávněnými zájmy příjemce dotace a třetích osob (např. umožnění komercializovat vědecké výsledky).
- 4) Podporu a implementaci principů otevřené vědy na UHK zajišťuje [Oddělení pro Open Science](#), které v této oblasti poskytuje také poradenství v podobě konzultací, školení a vzdělávacích materiálů.

Článek VIII.

Závěrečné ustanovení

Ten pokyn nahrazuje Pokyn prorektora č. 09/2023.

Tento pokyn nabývá platnosti a účinnosti dne 28. 04. 2025.

V Hradci Králové dne 28. 04. 2025

doc. Ing. Hana Tomášková, Ph.D.
prorektorka pro vědu, výzkum a transfer znalostí

Určeno: všem zaměstnancům a studentům doktorských studijních programů UHK.